

Dedicat a M. Villangómez Llobet

Presentació del núm 10 de la revista EIVISSA

El dia 15 de maig de 1980 va tenir lloc, a l'Institut d'Estudis Eivissencs, la presentació del núm 10 de la revista EIVISSA que, per decisió de la Comissió Executiva, anava dedicada a M. Villangómez Llobet, en reconeixement públic a la seua personalitat i obra. Fou un acte senzill, emotiu i càlid on es congregaren nombrosos socis de l'Institut i amics del nostre escriptor, juntament amb les autoritats insulars més representatives.

El President de l'Institut d'Estudis Eivissencs, Sr. Joan Marí Cardona, i l'anterior Director de la revista, Enric Ribas Marí, glossaren, en un to familiar, els aspectes més característics de la tasca intel·lectual de Villangómez i, de manera especial, la seua presència permanent i generosa en les feines de l'Institut i de la revista EIVISSA. M. Villangómez, en breus paraules emocionades, va agrair l'homenatge i la dedicatòria que amb el núm 10 d'EIVISSA li havia estat feta.

Felipe Domingo perquè pogués intervenir en dita insaculació, els jurats ja foren incapaçs d'elevat la més mínima protesta. La Universitat admetia la seua derrota.

JOSEP PIÑA RAMON

nint a favor seu la força de les armes i, per abortar el pla, li bastà posar en estat d'alerta les tropes que es trobaven a Eivissa amb motiu de la guerra. Segons les paraules del jurats, ordenà:

"... municionar la Infanteria y Caballeria, convocados los artilleros, puestos todos en armas, pretextando demostracion tan escandalosa con una voz tan falsa como es el decir que el Revdo. Clero pretendia violentamente y a horas excusadas poner en posesion del Universal Gobierno al jurado en Cap".¹³

Encara que els jurats haguessin aconseguit els seus propòsits d'accedir al govern total de l'illa, no haurien pogut aconseguir els seus propòsits d'expulsar Visconti puix, a finals del mateix mes d'abril, es rebé ordre de la Cort per la qual es prorrogava el manament de Ponce de León; no obstant això, aquest, per causes desconegudes, es va haver d'absentar temporalment de l'illa, per bé que amb la tranquil·litat de deixar en el càrrec interinament Jaume Joan Micó i Belloch, home de la seua plena confiança.

Malgrat el fracàs estrepitos del pla dels jurats, no per això desistiren dels seus propòsits d'eliminar Visconti pels mitjans que fos. Amb anterioritat als succeïts narrats més amunt, s'havia emprès una campanya de desprestigi del genovès, prova de la qual són les denúncies de Josepa Maria de la Valle davant el vicari general Josep Gelabert, acusant Visconti d'estupre i abando i Ponce de León de complicitat¹⁴, i la d'Albertina Blanch, dirigida al capità general de Mallorca, per deutes¹⁵.

A més a més, la Universitat prosseguia amb la tàctica de les amenaces de possibles sublevacions populars:

"... las peligrosas consecuencias que podra producir la hambre en un Pueblo que tantos años haze que la sufre, siendo la que espera dentro de un mes, la mayor que los nacidos habran visto."¹⁶

Aquestes amenaces no eren de cap manera gratuïtes, per bé que, en diverses ocasions precedents, les "revueltas de hambre" havien estat dirigides més contra la pròpia Universitat que contra el governador, com la de 1689, en què més de mil pagesos tengueren assetjada la ciutat durant tot un dia¹⁷. Ara, tanmateix, els jurats intentaven endegar els dits moviments, que eren únicament i exclusiva produïts per la fam (ja ens hem referit a la difícil situació en què es trobava l'illa per manca d'aliments), contra Visconti, al·legant que aquest no havia complit la seua promesa de vendre

pa a preus baixos.

La impopularíssima mesura adoptada en aquest temps per la Universitat de donar llibertat als posseïdors d'aliments per a vendre'ls a preu lliure, anul·lant així les regulacions que venien regint des de 1654, fa sospitar que els jurats volguessin forçar la situació per a provocar la sublevació.

El malestar per la manca d'aliments no es reduïa a la ciutat, sinó que també afectava les parts foranes. Els habitants del quartó de Santa Eulàlia, per exemple amenaçaven el governador:

"... que acudiran a su casa quando menos se lo piense 500 hombres a que les mantenga la palabra ofrecida por el Cap Visconti a toda la Isla de que en la Villa y Marina tendria a todas horas tiendas publicas de pan."¹⁸

A pesar de tot això, la tan esperada sublevació es reduí a petits incidents com el del 5 de novembre en què "alguna porcion de la Infima Plebe se inquietó por la falta de pan". Les paraules precedents, que són dels propis jurats, pareixen indicar-nos que la revolta anà més dirigida contra la Universitat que contra Visconti.

Coincidint amb el regres a Eivissa del governador titular, l'octubre de 1711, Visconti fou cridat a la Cort de Barcelona, i quedà com administrador interí de les Salines un tal Francesc Roca, el qual, segons sembla, no tenia res a veure amb l'italià ni amb la Universitat.

En març de 1712 Visconti va retornar de Barcelona amb un nou arrendament de les salines, també per deu anys, com l'anterior; el benefici de la Universitat era augmentat a 9.000 pesos, que s'havien d'abonar en tres terminis trimestrals.

El mes anterior, a més a més, Ponce de León havia estat substituït, a la fi, per un nou governador, Felipe Domingo, el qual, contràriament al seu antecessor, era estrany als negocis de Visconti, i per bé que es mostrà inflexible en fer complir els decrets reials, un dels quals era l'arrendament de les salines, va mantenir una posició molt més favorable a la Universitat, pressionant en diverses ocasions sobre el genovès perquè pagàs puntualment els terços trimestrals i perquè complís les seues promeses d'abastir d'aliments barats l'illa. Els jurats, per la seua banda, exhaurits després de dos anys de lluita infructuosa, els primers mesos de 1712, reconegueren de fet l'arrendament en reclamar a Visconti tot el que devia des de 1710. A més a més, quan es rebé carta de la Reina governadora, des de Barcelona, ordenant que l'1 de juny es realitzàs sense cap mena d'excusa nova insaculació dels càrrecs de la Universitat (Visconti i Ponce de León, sens dubte, no foren aliens a aquest fet) i donant poders a

18 AHE, Juraria 1710-1711.

13 AHE, Juraria 1710-1711.

14 Isidor Macabich: Historia de Ibiza, Tom II, pàgs. 100-101.

15 AHPE, lligalls C-9, 14.

16 AHE, Juraria 1710-1711.

17 AHPE, lligalls C-32, 9.